

Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2016/2017

4. ROČNÍK

Vlastiveda

Vypracovala: Mgr. Z. Gajdošová

Obsah

Charakteristika predmetu.....	2
Ciele učebného predmetu.....	2
Kľúčové kompetencie.....	3
Obsahový štandard.....	4
Výkonový štandard.....	6
Pedagogické stratégie.....	8
Učebné zdroje.....	8
Hodnotenie.....	8
Tematický plán.....	10

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 1, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obci. Skúma reálny svet, v ktorom sa žiak bezprostredne pohybuje. Môžeme to nazvať ako objavovanie reálneho sveta žiakmi v určitom čase a priestore, vzájomné ovplyvňovanie sa človeka a prírody. Práve čas a priestor sú chápané ako základné kategórie spoločenského života, ktorými si ľudia môžu odovzdávať svoje informácie. Je v nich sprostredkovaný aj rozdielny život ľudí v jednotlivých kultúrach. Súčasťou vlastivedy je spoznávanie minulosti, vzácných predmetov, ktoré nám vypovedajú o živote našich predkov, ale aj významných osobností.

Vlastiveda na 1.stupni ZŠ je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska). S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Poznanie svojej krajiny v časových premenách jednotlivých ročných obdobiach s dôrazom na starostlivosť o bezpečnosť a zdravie vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody. Človek aj príroda sa mení v čase a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu ale aj celej republiky musí byť spojené s poznaním histórie.

Témami vlastivedy sa žiaci pripravujú aj na vyučovanie geografie, tak sa postupne oboznamujú s plánom, mapou. Vhodné je realizovať vychádzky s vlastivedným námetom, ktorá má motivačný charakter.

Ciele učebného predmetu.

Cieľom vyučovania vlastivedy v 4. ročníku je:

- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny
- zvládnuť prácu s náčrtmi, plánmi, mapami (napr. triedy, školy, blízkeho okolia, ktoré vedú k zručnosti pracovať s plánom, mapou obce, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest)
- vnímať jedinečnosť prírodných výtvorov v okolí a rozvíjať záujem objavovať a vysvetľovať
- primerane veku odlišiť vzťahy, väzby (prírodného a spoločenského rázu) v krajine svojho okolia, vo svojej obci, doma i v škole
- rozumieť znakom, ikonám
- vnímať krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa vážiť si ich a chrániť
- prostredníctvom príbehov, rozprávok, piesní, rozprávání, pozorovaní, skúmaní, utvárať u žiakov kladný vzťah k rodnému kraju – kraju, v ktorom žijú
- porozprávať o svojom rodnom kraji (krajine svojho okolia), pomenovať jeho jednotlivé prvky – časti
- využiť poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností
- dokázať pomenovať a odlišiť, čo vytvorila príroda a čo človek
- porozprávať o premenách prírody počas roka
- žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky
- dozvedieť sa pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska a porovnávať jednotlivé oblasti s rodným krajom
- spoznávať sociokultúrny priestor života dieťaťa a genézu tohto priestoru
- pozornosť venovať orientácii v priestore a čase
- ozrejmovať si vlastnú kultúru, učiť sa narábať s historickými prameňmi

- vnímať a zaujímať postoj k multikultúrnej otvorenosti
- orientovať sa na mape, vedieť čítať mapu s porozumením a rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žijeme
- získavať zaujímavé informácie, triediť ich, využívať v kontextových situáciách
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho premeny, prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí (v triede, škole, obci) a vedieť spolupracovať
- akceptovať a vnímať ľudí aj z iných kultúrnych oblastí

Kľúčové kompetencie

Komunikačné kompetencie:

- učiteľ vedie žiakov k používaniu správnej terminológie a symboliky
- učiteľ vedie žiakov k výstižnému ústnemu a písomnému prejavu
- učiteľ umožňuje každému žiakovi zažiť úspech, hodnotí žiakov spôsobom, ktorý im umožňuje vnímať vlastný pokrok
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu

Kompetencie učiť sa učiť

- učiteľ stanovuje dlhodobé vzdelávacie ciele v súlade s cieľmi vzdelávacieho programu
- učiteľ vedie žiakov k overovaniu výsledkov
- učiteľ vytvára u žiakov pozitívny vzťah k učeniu

Kompetencie riešenia problémov

- učiteľ vedie žiakov k rozvíjaniu dôvery vo vlastné schopnosti a možnosti pri práci
- učiteľ sa zaujíma o námety, názory, skúsenosti žiakov
- učiteľ poskytuje žiakovi priestor k samostatnej práci
- učiteľ podľa potreby žiakovi pomáha, pracuje s chybou žiaka ako možnosťou ukázať cestu k správnejmu riešeniu

Osobné a občianske kompetencie

- učiteľ vedie žiakov k hodnoteniu svojej práce a práce ostatných
- učiteľ podľa potreby pomáha žiakovi v činnostiach a umožňuje im, aby na základe jasných kritérií hodnotili svoju činnosť alebo výsledky
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadiami a postupmi pri spoločnej práci
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom

Kompetencie pracovné

- učiteľ vedie žiakov k dodržiavaniu hygienických pravidiel
- učiteľ vedie žiakov k udržiavaniu poriadku a bezpečnosti pri práci
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií
- vie používať rôzne vyučovacie programy

Kompetencie vnímať a chápať kultúru

- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr

Obsahový štandard

Tematický celok:

Krajina, v ktorej žijeme

Čítanie mapy Slovenska
Orientácia a určovanie udalostí podľa časovej priamky.
Územné členenie – kraje
Charakteristika kraja, v ktorom žijem

Tematický celok:

Mestá a dediny

Charakteristika mesta, dediny.
Krajské mestá
Mestá a dediny v minulosti a teraz

Tematický celok:

Cestujeme

Vlakové, autobusové a letecké spojenie.
Cestujeme po Bratislave
Cestujeme po Košiciach
Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Košíc alebo Bratislavy
Projekt - Moje obľúbené miesto na cestovanie – ako by sme tam cestovali v minulosti a dnes.

Tematický celok:

Ako pretvárame krajinu – zaujímavosti zo Slovenska

Kedy a prečo sa začalo baníctvo rozvíjať – ťažba zlata, striebra, rudy, uhlia, soli, travertínu
Práca baníkov v minulosti a dnes.
Spomienky na baníctvo. Čo nám z baníctva zostalo.

Tematický celok:

Tradície a zvyky

Historické regióny na Slovensku (Orava, Liptov, Šariš, Spiš...)
Zvyky a tradície podľa historických regiónov
Život ľudí v minulosti v porovnaní so životom v súčasnosti.
Práce na vidieku v minulosti počas leta a počas zimy.
Skanzeny na Slovensku – čo všetko v skanzene nájdeme. Prezentácia

Tematický celok:

V súlade s prírodou

Pohoria, nížiny, rieky, ...
Ideme do hôr – prípravy, horská služba. Pravidlá bezpečného správania sa v horách
Kráľova hoľa, Kriváň – povesť, výber
Vznik riek, formovanie územia riekou, oblasti v povodí riek
Jazerá, gejzíry.
Plavíme sa po Dunaji a Dunajci
Dunaj pod Devínom, Dunaj v Bratislave, Dunaj v Gabčíkove, Dunaj v Štúrove
Prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou. Výber

Tematický celok:

Mini projekt o vlastnom kraji

Súčasnosť a minulosť v našom kraji

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	Krajina, v ktorej žijeme. Cestujeme. V súlade s prírodou.
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	Krajina, v ktorej žijeme. Mestá a dediny. Ako pretvárame krajinu. V súlade s prírodou.
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Cestujeme.
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Mestá a dediny. Tradície a zvyky.
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE	Cestujeme. V súlade s prírodou.
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	Cestujeme. V súlade s prírodou. Ako pretvárame krajinu.
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	Cestujeme. Mini projekt o vlastnom kraji.

Výkonový štandard

Tematický celok:

Krajina, v ktorej žijeme

Opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti.

Opísať polohu pohorí a nížín.

Vymenovať a ukázať na mape naše najväčšie rieky.

Správne sa orientovať na mape, pracovať s mierkou na mape.

Porovnať udalosti podľa časovej priamky, určiť, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr.

Usporiadať udalosti svojho života a udalosti v roku na časovej priamke.

Dokázať vymenovať podľa mapy kraje SR a ukázať krajské mestá.

Vedieť koľko krajov máme na Slovensku. Vyhľadať ich na mape Slovenska, priradiť k nim krajské mesto, zaujímavosti, kultúrne pamiatky.

Tematický celok:

Mestá a dediny

Opísať charakteristiku mesta a dediny, porovnať ich výhody a nevýhody.

Vedieť správne priradiť krajské mestá ku krajom.

Opísať charakteristiku mesta a dediny v minulosti a v súčasnosti.

Poznať Bratislavu ako hlavné mesto, určiť polohu mesta. Poznať kultúrne pamiatky v Bratislave, dopravu, rieky, zaujímavé inštitúcie a iné zaujímavosti.

Vedieť ukázať na mape mesto Trnava, poznať kultúrne a iné pamiatky v Trnave, vedieť, že Trnava je najstaršie mesto na Slovensku.

Vedieť pomocou mapy vymenovať základné geografické prvky Dolného Ponitria. Poznať mesto Nitra – sídlo Veľkej Moravy.

Vedieť kde sa nachádza mesto Trenčín na mape, vedieť, že mesto bolo kedysi Mestom módy, vedieť vymenovať rôzne kultúrne pamiatky v meste a v okolí.

Poznať kraj v okolí Žiliny, pomocou mapy opísať polohu Žiliny, vedieť vymenovať rôzne kultúrne pamiatky a iné zaujímavosti v meste a v okolí.

Vedieť zaradiť oblasť Prešova do vyššieho územného aj geografického celku. Vedieť, že v meste sa v minulosti ťažila soľ, vedieť vymenovať rôzne zaujímavosti a kultúrne pamiatky v okolí.

Vedieť pomenovať kotlinu v okolí Košíc a porovnať geografické podmienky s Banskou Bystricou, dopravné spojenie, klimatické podmienky. Vedieť vymenovať rôzne kultúrne a iné pamiatky v meste a v okolí.

Tematický celok:

Cestujeme

Naučiť sa vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), orientovať sa v cestovných poriadkoch, vedieť sa spýtať, hľadať alternatívne riešenia.

Zopakovať si pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostredí.

Vedieť vymenovať mestá, kde sa tieto dopravné spojenia dajú využiť.

Vedieť vyhľadať materiály a mapy na to, aby vedel, kde sa nachádzajú jednotlivé kultúrne pamiatky v meste.

Poznať členenie lesov a ich význam.

Dokázať sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z prípravy projektu. Vedieť ich prezentovať rôznymi spôsobmi.

Tematický celok:

Ako pretvárame krajinu – zaujímavosti zo Slovenska

Vedieť porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné.

Odras minulosti v súčasnosti.

Dokázať opísať prácu baníka, aké nástroje používal a porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín.

Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu. Ich využívanie pri tvorbe šperkov.

Tematický celok:

Tradície a zvyky

Získať poznatky o historických regiónoch Slovenska, vedieť zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov.

Opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať ich so životom v súčasnosti.

Použiť k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.

Tematický celok:

V súlade s prírodou

Opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti.

Opísať polohu pohorí a nížin.

Vymenovať a ukázať na mape naše najväčšie rieky.

Správne sa orientovať na mape, pracovať s mierkou na mape.

Poznať základy ochrany prírody a ochrany zdravia a zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí.

Reprodukovať obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvoriť krátku dramatizáciu.

Dokázať opísať rôzne podoby, ktoré môže mať rieka. Posúdiť ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek.

Podľa mapy vedieť ukázať oblasti jazier.

Opísať v čom je výnimočný gejzír.

Vedieť opísať vybrané úseky Dunaja, čím sú zaujímavé, opísať vybrané úseky Dunajca, porovnať ich s úsekmi Dunaja.

Vedieť vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom, uviesť príklady a vedieť povedať svoj názor na ňu, v čom sa páči, resp. nepáči.

Tematický celok:

Mini projekt o vlastnom kraji

Dokázať spracovať miniprojekt.

Pedagogické stratégie

Metódy: pojmové mapovanie, rozprávanie, výklad, opis, objasňovanie, rozhovor, vychádzka, pozorovanie, diskusia, beseda, ukážky riešenia úloh, písomné práce, práca s IKT, tvorba prezentácie, didaktické hry, metóda aktívneho čítania, krížovky, hádanky, voľné písanie, samostatná výtvarná činnosť, projekty, práca s knihou.

Formy:

- Frontálne vyučovanie
- Skupinové vyučovanie
- Samostatná práca
- Práca vo dvojiciach
- Problémové vyučovanie
- Diferencované vyučovanie

Učebné zdroje

Odborná literatúra

KOŽUCHOVÁ, Mária – MATÚŠKOVÁ, Renáta - ŠIMUNKOVÁ, Mária. Vlastiveda pre štvrtý ročník základných škôl. Bratislava, EXPOL PEDAGOGIKA, s. r. o. 2013. ISBN 978-80-8091-309-0

MACHALA, D. 2008. Čítanie o Slovensku. 1. Vydanie. Bratislava : Vydavateľstvo Expol pedagogika. ISBN 978 – 80 – 8091 – 131 - 7

Odborné časopisy, detské časopisy, interaktívna tabuľa, internet, dataprojektor, detská mimočítanková literatúra, encyklopédie, pracovné listy vytvorené pedagógom, internetová stránka školy: www.zsphorova.sk/modernaskola

Hodnotenie

Predmet Vlastiveda bude hodnotený známkou. Pri jeho hodnotení budeme vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. V prípade písomných prác, testov, didaktických testov a akýchkoľvek prác, pri ktorých je možné využiť percentuálnu stupnicu budeme uplatňovať nasledovne:

Stupeň 1: 100% - 90%

Stupeň 2: 89% - 75%

ZŠ P. HOROVA
MICHALOVCE

Vzdelávacia oblasť: Príroda a spoločnosť 1. STUPEŇ ZŠ - ISCED 1

Stupeň 3: 74% - 50%

Stupeň 4: 49% - 30%

Stupeň 5: 29% - 0%

Projekty vypracované žiakmi hodnotíme slovne alebo známku.

Pri hodnotení žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami budeme postupovať v zmysle odporúčaných záverov psychologického vyšetrenia.

Tematický plán - základný

Predmet: Vlastiveda

Ročník: 4. ročník

Časová dotácia: 33 hodín ročne (1 hodina týždenne) – nie je rozšírená časová dotácia

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovanie 3. ročníka Počet hodín:2	Orientujeme sa v okolí Čo sme sa už naučili	Opakovanie učiva 3.ročníka	Zopakovať si základné poznatky vlastivedného učiva v 3. roč., pestovať lásku k vlasti, sociálne komunikačné kompetencie.
Krajina, v ktorej žijeme Počet hodín: 3	Mapa	Čítanie mapy Slovenska	Opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti. Opísať polohu pohorí a nížin. Vymenovať a ukázať na mape naše najväčšie rieky. Správne sa orientovať na mape, pracovať s mierkou na mape.
	Časová priamka	Orientácia a určovanie udalostí podľa časovej priamky.	Porovnať udalosti podľa časovej priamky, určiť, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr. Usporiadať udalosti svojho života a udalosti v roku na časovej priamke.

	Územné členenie Slovenska. Náš samosprávny kraj.	Územné členenie – kraje. Charakteristika kraja, v ktorom žijem.	Dokázať vymenovať podľa mapy kraje SR a ukázať krajské mestá. Vedieť koľko krajov máme na Slovensku. Vyhľadať ich na mape Slovenska, priradiť k nim krajské mesto, zaujímavosti, kultúrne pamiatky.
Mestá a dediny Počet hodín:10	Život na dedine Život v meste	Charakteristika mesta, dediny.	Opísať charakteristiku mesta a dediny, porovnať ich výhody a nevýhody.
	Mestá na mape Slovenska	Krajské mestá	Vedieť správne priradiť krajské mestá ku krajom.
	Bratislava	Krajské mesto - Bratislava	Poznať Bratislavu ako hlavné mesto, určiť polohu mesta. Poznať kultúrne pamiatky v Bratislave, dopravu, rieky, zaujímavé inštitúcie a iné zaujímavosti.
	Trnava	Krajské mesto - Trnava	Vedieť ukázať na mape mesto Trnava, poznať kultúrne a iné pamiatky v Trnave, vedieť, že Trnava je najstaršie mesto na Slovensku.
	Nitra	Krajské mesto - Nitra	Vedieť pomocou mapy vymenovať základné geografické prvky Dolného Ponitria. Poznať mesto Nitra – sídlo Veľkej Moravy.

	Trenčín	Krajské mesto - Trenčín	Vedieť kde sa nachádza mesto Trenčín na mape, vedieť, že mesto bolo kedysi Mestom módy, vedieť vymenovať rôzne kultúrne pamiatky v meste a v okolí.
	Žilina	Krajské mesto - Žilina	Poznať kraj v okolí Žiliny, pomocou mapy opísať polohu Žiliny, vedieť vymenovať rôzne kultúrne pamiatky a iné zaujímavosti v meste a v okolí.
	Prešov	Krajské mesto - Prešov	Vedieť zaradiť oblasť Prešova do vyššieho územného aj geografického celku. Vedieť, že v meste sa v minulosti ťažila soľ, vedieť vymenovať rôzne zaujímavosti a kultúrne pamiatky v okolí.
	Košice	Krajské mesto - Košice	Vedieť pomenovať kotlinu v okolí Košíc a porovnať geografické podmienky s Banskou Bystricou, dopravné spojenie, klimatické podmienky. Vedieť vymenovať rôzne kultúrne a iné pamiatky v meste a v okolí.
	Premeny dedín a miest	Mestá a dediny v minulosti a teraz.	Opísať charakteristiku mesta a dediny v minulosti a v súčasnosti.
Cestujeme Počet hodín:5	Ako môžeme cestovať po Slovensku	Vlakové, autobusové a letecké spojenie.	Naučiť sa vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), orientovať sa v cestovných poriadkoch, vedieť sa spýtať, hľadať alternatívne riešenia. Zopakovať si pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku. Vedieť vymenovať mestá, kde sa tieto dopravné spojenia dajú využiť.

	Spoznávame Bratislavu	Cestujeme po Bratislave	Vedieť vyhľadať materiály a mapy na to, aby vedel, kde sa nachádzajú jednotlivé kultúrne pamiatky v meste.
	Spoznávame Košice	Cestujeme po Košiciach	Vedieť vyhľadať materiály a mapy na to, aby vedel, kde sa nachádzajú jednotlivé kultúrne pamiatky v meste.
	Z Bratislavy do Košíc – Z Košíc do Bratislavy Do Košíc, do Bratislavy	Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Košíc alebo Bratislavy	Poznať členenie lesov a ich význam.
	Moje obľúbené miesto na cestovanie	Projekt - Moje obľúbené miesto na cestovanie – ako by sme tam cestovali v minulosti a dnes.	Dokázať sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z prípravy projektu. Vedieť ich prezentovať rôznymi spôsobmi.
Ako pretvárame krajinu – zaujímavosti zo Slovenska Počet hodín: 2	Baníctvo, hutníctvo, priemysel, poľnohospodárstvo, lesníctvo	Kedy a prečo sa začalo baníctvo rozvíjať – ťažba zlata, striebra, rudy, uhlia, soli, travertínu	Vedieť porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné. Odraz minulosti v súčasnosti.
		Práca baníkov v minulosti a dnes. Spomienky na baníctvo. Čo nám z baníctva zostalo.	Dokázať opísať prácu baníka, aké nástroje používal a porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín. Aké pozostatky z minulosti baníctva zostali na Slovensku. Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu. Ich využívanie pri tvorbe šperkov. Banícke múzeum.
Tradície a zvyky Počet hodín: 5	Kultúrne regióny Slovenska	Historické regióny na Slovensku (Orava, Liptov, Šariš, Spiš...)	Získať poznatky o historických regiónoch Slovenska, vedieť zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov. Opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať ich so životom

			v súčasnosti. Použiť k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.
	Rodinné zvyky a tradície	Zvyky a tradície podľa historických regiónov	Získať poznatky o historických regiónoch Slovenska, vedieť zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov. Opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať ich so životom v súčasnosti. Použiť k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.
	Život v stredovekom meste	Život ľudí v minulosti v porovnaní so životom v súčasnosti.	
	Život roľníkov v dávnej minulosti	Práce na vidieku v minulosti počas leta a počas zimy.	
	Ako sa žilo v minulosti - skanzemy	Skanzeny na Slovensku – čo všetko v skanzene nájdeme. Prezentácia	
V súlade s prírodou Počet hodín:4	Čleitosť krajiny	Pohoria, nížiny, rieky, ...	
	Ideme do hôr	Ideme do hôr – prípravy, horská služba. Pravidlá bezpečného správania sa v horách	Poznať základy ochrany prírody a ochrany zdravia. Zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí.

	Povešť o Kráľovej holi a Kriváni	Kráľova hoľa, Kriváň – povesť, výber	Reprodukovat' obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvorit' krátku dramatizáciu.
	Vodstvo v krajine	Vznik riek, formovanie územia riekou, oblasti v povodí riek	Dokázat' opísať rôzne podoby, ktoré môže mať rieka. Posúdiť ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek.
		Jazerá, gejzír.	Podľa mapy vedieť ukázať oblasti jazier. Opísať v čom je výnimočný gejzír.
	Plavíme sa po Dunaji a Dunajci	Plavíme sa po Dunaji a Dunajci Dunaj pod Devínom, Dunaj v Bratislave, Dunaj v Gabčíkove, Dunaj v Štúrove	Vedieť opísať vybrané úseky Dunaja, čím sú zaujímavé, opísať vybrané úseky Dunajca, porovnať ich s úsekmi Dunaja.
	Chránime vodné zdroje	Prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou. Výber	Vedieť vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom, uviesť príklady a vedieť povedať svoj názor na ňu, v čom sa páči, resp. nepáči.
Mini projekt o vlastnom kraji Počet hodín:2	Súčasnosť a minulosť	Súčasnosť a minulosť v našom kraji	Dokázat' spracovať miniprojekt.
	Zhrnutie učiva		